

- платоспроможності і ліквідності – характеризують фінансові можливості підприємства щодо погашення заборгованості, покриття підприємством позичкових коштів;

- прибутковості – дають можливість порівняти отриманий прибуток з вкладеним капіталом, тобто міру ефективності авансованого у виробництво і реалізацію капіталу;

- ділової активності – характеризує кругообіг засобів підприємства;

- фінансової стійкості – характеризує співвідношення власних і залучених коштів.

Слід підкреслити, що всі показники фінансового стану підприємства перебувають у взаємозв'язку та взаємозумовленості. Тому оцінити реальний фінансовий стан підприємства можна лише на підставі використання певного комплексу показників з урахуванням впливу різних факторів на відповідні показники.

Отже, за допомогою аналізу коефіцієнтів можна виявити сильні й слабкі позиції різних підприємств, фірм. Менеджери використовують ці дані для контролю діяльності підприємства, щоб не допустити банкрутства. Важливим є й те, що аналіз коефіцієнтів дає змогу ліпше зрозуміти взаємозв'язок між балансом і звітом про доходи. Наприклад, щоб підрахувати дохідність інвестицій, необхідно взяти загальну суму активів з балансу та чистий дохід із звіту про доходи. Деякі коефіцієнти показують, чи ефективно поєднуються підприємством різні активи і пасиви та як це впливає на прибуток.

Література:

1. Бутинець Ф.Ф. Бухгалтерський фінансовий облік: підручник / Ф.Ф. Бутинець. – Житомир : Рута, 2011. – 672 с.
2. Головка В.І., Мінченко В.А., Шарманська В.М. Фінансово – економічна діяльність підприємства: контроль, аналіз та безпека. – К.: Центр навчальної літератури. 2006, - 446 с.
3. Карпенко Г. В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства. // Економіка держави. – К. 2010, №1, - 61-62 с.
4. Непочатенко О.О. Фінанси підприємств: підручник / О.О.Непочатенко, Н.Ю. Мельничук – К.: «Центр учбової літератури», 2013. – 504 с.
5. Фінанси підприємств: Підручник/ [А.М. Поддєрьогін, М.Д. Білик, Л.Д. Буряк та ін]; за ред А.М. Поддєрьогіна. – К.: КНЕУ, 2009. – 460 с.

ПІДВИЩЕННЯ ЕКОНОМІЧНОЇ ЕФЕКТИВНОСТІ ВИРОБНИЦТВА СОНЯШНИКУ

УШАКОВА С. А.

Харківський національний технічний університет сільського господарства імені Петра Василенка

Науковий керівник – ст. викладач

Грідін О. В.

Основним з головних напрямків забезпечення ефективного розвитку аграрного сектору економіки України є створення конкурентоспроможного сільськогосподарського виробництва на основі впровадження інтенсивних агротехнологій, що забезпечать зростання обсягів виробництва та сприятимуть формуванню соціально орієнтованого продовольчого ринку.

Вирощування олійних культур сільськогосподарськими підприємствами та реалізація товарної продукції є одним з найважливіших сегментів продовольчого ринку України, функціонування якого обумовлено як об'єктивними ринковими законами та закономірностями, так і специфічними особливостями.

Нарощування обсягів олійно-жирового виробництва відноситься до бюджетоутворюючих галузей аграрного сектору економіки. Соняшник є однією з найприбутковіших та найбільш високоліквідних культур. Соняшникова олія входить до топ-3 експортних товарів України і є стратегічно важливою для країни культурою. В останні роки по всьому світу зберігається тенденція до скорочення посівних площ під цією культурою. У 2015 році посівна площа склала 4960 тис. га, що на 300 тис. га або на 5,7 % менше ніж у минулому періоді. В той же час, за оцінками експертів, попит на соняшникову олію в майбутньому буде постійно збільшуватись. Цю олійну культуру вирощують в основному в південних і східних регіонах України. Її врожайність з одного гектара в середньому становить близько 2,5 тонни з гектара.

За прогнозами аналітиків обсяги світового виробництва соняшнику найближчими роками стабільно зростатимуть. Незважаючи на невеликий спад, який відмічався декілька років тому, в поточному сезоні обсяги виробництва становитимуть орієнтовно 40 млн. тонн. Країнами-лідерами в світі по вирощуванню та експорту соняшнику є: Україна, Російська Федерація, Аргентина і Китай.

Україна вже 5 років поспіль є лідером експорту

соняшникової олії, займаючи перші місця з виробництва соняшнику. Обсяги експорту соняшникової олії складають в межах 80,0 % від валового внутрішнього виробництва.

Завдяки розвитку селекції та використанню сучасних технологій обробітку ґрунту, вітчизняним аграріям вдається збільшити врожайність соняшнику. У поточному році валовий збір соняшнику становить більше 11 млн. тонн, що на 5,0% більше показника минулого року.

Останні роки Україна експортує готову перероблену продукцію, яка поставляється на ринки 109 країн світу. Основними імпортерами української продукції є: Європейський Союз і країни Азії, включаючи Китай, так само Близький Схід, Африка, країни США. У поточному році в Україні було вироблено приблизно 5 млн. тонн нерафінованої соняшникової олії, що на 30,8 % більше рівня показників докризових років.

Основними напрямками підвищення ефективності вирощування насіння соняшнику є: удосконалення регіонального розміщення посівів соняшнику виходячи з ботанічних і біологічних особливостей культури, технології вирощування, підбору ефективних засобів захисту; дотримання чергування соняшнику в полях сівозмін; застосування інтенсивних технологій вирощування і збирання, що сприятиме зниженню витрат на одиницю продукції; впровадження високоврожайних гібридів з високим вмістом олії, залучення необхідних для розвитку галузі грошових коштів та матеріальних ресурсів через пошук потенційних інвесторів та кредиторів. Все це, в комплексі, сприятиме ефективному функціонуванню внутрішніх і зовнішніх ринків соняшнику та продуктів його переробки, а також попередить можливі подальші руйнівні процеси в галузі, які поглиблюються останнім часом.

Отже ринок олійних культур для України має стратегічно важливе значення, оскільки є стабільним джерелом валютних надходжень. Тому нарощування обсягів виробництва олійних культур, а також участь України на світовому ринку рослинних олій є досить важливими для економіки держави.

Існує досить об'єктивна необхідність поглиблення наукових досліджень у напрямку удосконалення механізмів державної підтримки виробництва продукції, оптимізації і регулювання економічних відносин між суб'єктами ринку сільськогосподарської продукції й продовольства, удосконалення нормативно-правового забезпечення заходів щодо гарантування продовольчої безпеки.

ПРОБЛЕМИ ТА ПЕРСПЕКТИВИ ВИРОБНИЦТВА РІПАКУ В УКРАЇНІ

ФЕДОРЕНКО Я. І.

*Харківський національний технічний університет
сільського господарства імені Петра Василенка*

**Науковий керівник - к.е.н., доцент
Зайка С. О.**

Ріпаківництво – традиційна для України галузь. Новий етап в її розвитку – створення і впровадження сортів, придатних для отримання харчової олії і високоякісних концентрованих кормів, розпочався на початку 80-х років минулого століття. На цей час у світі і, зокрема, в Європі, такі сорти були створені і широко розповсюджені у виробництві. З року в рік площі під цією культурою розширювались, врожайність насіння зростала. Тепер ріпак займає 3-тє місце серед олійних культур, його валове виробництво доведено до 33-35 млн. тонн. У Європі ця культура займає майже 4 млн. га, врожайність становить 24-26 ц/га. В провідній по ріпаку країні – Німеччині ріпак займає 10-11 % від загальних площ посіву, в окремих землях – 20-22 %. Однак, не дивлячись на ці досягнення, постійно ведеться пошук нових шляхів підвищення ефективності цієї галузі [1, с.20-21].

Впровадження у вітчизняних господарствах технологій з виготовлення альтернативних нафтовим видів палива є очевидною, оскільки Україна нині на 90 % залежить від імпортованої нафти, запаси якої за існуючих темпів видобутку можуть вичерпатися уже через 30-40 років. Цей факт, безперечно, впливає і на ціну палива. Крім того, при вступі до ЄС біопаливо повинно становити не менше 10 % використовуваного палива в країні [4, с. 8-10].

У країнах Європи біодизель здебільшого є продуктом ріпакової олії. Причому як виробництво, так і використання біодизельного палива має підтримку на державному рівні. Там уже збудовано достатньо малих і великих переробних заводів. Зокрема, в Німеччині за рік виробляють близько 2 млн. т біодизельного палива. Цей вид палива використовують і найближчі сусіди України: Чехія, Словаччина, Польща. Останнім часом ці країни суттєво збільшили посівні площі під ріпаком. За даними німецької Федеральної агенції відновлювальних джерел енергії, площа посіву цієї культури торік сягнула 1,4 млн. га, а середня врожайність – 38 ц/га [6, с. 27-30].

В перспективі доля ріпаківництва в загальному рільництві має становити до 7 %. Подальший розвиток цієї галузі сприятиме в першу чергу раціональному використанню земельних площ, інтенсифікації вирощування зернових культур,